

*He who wishes to fight
must first count the cost.*

Sun Tzu. 500 voor Chr.

DE VOORLAATSTE OORLOG

Door

Victor A. C. Remouchamps

ISBN: 9789402152999

Illustraties: Wikipedia

Inhoud

Dankwoord:	blz. 4
Proloog:	blz. 6
Hoofdstuk 1: Voorbereiding	blz. 7
Hoofdstuk 2: De aanloop	blz. 17
Hoofdstuk 3: De eerste stap	blz. 30
Hoofdstuk 4: De herinvoering van de dienstplicht	blz. 45
Hoofdstuk 5: Het materieel	blz. 61
Hoofdstuk 6: Ontwikkelingen in Oost-Europa	blz. 68
Hoofdstuk 7: De vlam slaat in de pan	blz. 84
Hoofdstuk 8: Politieke ontwikkelingen/ Door het oog van de naald	blz. 97
Hoofdstuk 9: Rust bij de stukken	blz. 112
Hoofdstuk 10: Een bedrieglijke adempauze	blz. 120
Hoofdstuk 11: De spanning wordt weer opgevoerd	blz. 135
Hoofdstuk 12: Schaken: Putin is aan zet	blz. 140
Hoofdstuk 13: De trein bij Jurbarkas	blz. 150
Hoofdstuk 14: De eerste schermutselingen	blz. 156
Hoofdstuk 15: De strijd brandt los	blz. 169
Hoofdstuk 16: De strijd wordt voortgezet	blz. 179
Hoofdstuk 17: De “dolkstoot”	blz. 195
Epiloog	blz. 208

Dankwoord

Ook voor dit boek gaat mijn dank opnieuw uit naar mijn ex-collega Leo Dorrestijn die mij niet alleen geholpen heeft met het redigeren van het verhaal, maar ook waardevolle informatie heeft gegeven voor het ontwikkelen van het scenario dat ik heb gebruikt.

Verder heb ik dankbaar gebruik gemaakt van de diensten van mijn vriend Charlef Brantz die mij inzicht heeft gegeven in het functioneren van de besluitvormingsprocessen binnen de top van de Koninklijke Landmacht. Bovendien heeft hij mij met raad en daad geholpen bij het uitwerken van de verschillende stappen die als een rode draad door het verhaal lopen.

Mijn ex-collega Dierk Zielman die me, gebruik makend van open bronnen, een kijkje achter de schermen heeft gegeven over de huidige organisatie van de luchtverdediging.

En “last but not least”, mijn vriend en ex-collega Geert Mestrom die opnieuw fijnmazig het hele werk nog een keer heeft doorgenomen en mij daarbij van onmisbaar advies heeft voorzien.

A.M.D.G.

Proloog

Dit is geen politiek-correct boek.
Verre van dat!

Het is mijn manier om in romanvorm mijn mening te geven over wat achtereenvolgende regeringen sinds 1991 met onze trotse Krijgsmacht hebben uitgevreten en wat het zorgwekkende resultaat zou kunnen zijn van hun laffe en onnadenkende optreden.

En achter hun ruggen de acht generaties van wegkijkende generaals die deze ontwikkelingen uit carrièreoverwegingen zonder morren hebben geaccepteerd, doch bij hun afscheid wel luid hebben geroepen dat “het zo niet langer kan”!

Ná hun afscheid! Niet tijdens hun carrière.

Ik besef dat wanneer ik dit boek vijftien jaar geleden had geschreven, ik op het Binnenhof zou zijn “onthoofd”.

Ik zou op het eind van mijn carrière, als ik althans voordien niet reeds bij het grof vuil zou zijn gezet, vermoedelijk de aangewezen verantwoordelijke officier zijn geworden voor het uitdelen van rollen WC papier in de legerplaats Oirschot.

Maar nu ik geen formele banden met mijn vroegere werkgever heb, vind ik, dat ik de ontwikkelingen die er momenteel gaande zijn in de relatie tussen het vrije Westen en het kleptocratische, imperialistische Rusland, het beste kan weergeven in een roman die vermoedelijk door velen, vooral Nederlanders van linkse signatuur, beoordeeld zal worden als “oorlogshitserij”!

Of : “het aankweken van verwerpelijke, ziekmakende angstneuroses”!

Oh dear!

How sad!

*Never mind!*¹

Ik lig daar nog geen minuut wakker van en ik wil, ondanks de niet te vermijden partij links moddergooien, toch mijn zorgen en onvrede uitdragen over wat er in de nabije toekomst zou kunnen gebeuren wanneer wij in het Westen maar blijven toegeven aan de chantage van Vladimir Vladimirovitch, beter bekend als Putin. Zijn manier van “overleg” en “samenwerking” is, dat wij geven en hij neemt.

---

¹ Vrij naar: “*It ain’t half hot mum*” of in goed oud-Nederlands: “Oh moeder, wat is het heet”. Britse komische tv-serie uit de jaren 70.

Ik woon nu al weer twaalf jaar in Litouwen, ongeveer vijftig kilometer vanaf het IJzeren Gordijn, dat niet langer als “voormalig” kan worden gekwalificeerd, want het bestaat feitelijk opnieuw. En ik voel dagelijks de toenemende angst van de bevolking van dit land en haar Baltische burens over de manier waarop het Kremlin erin blijft volharden dat het de bestaande grenzen van 1991 niet wenst te accepteren en uit is op een herstel van de geografische status quo van vóór het imploderen van de Sovjet Unie. Bovendien gruwet het grootste deel van de Litouwse bevolking over de gespierde uitlatingen van de Amerikaanse Republikeinse presidentskandidaat die tijdens zijn campagne al heeft laten doorschemeren dat hij “een betere verstandhouding wil met Putin”. Dat betekent in concreto dat hij onder luid gejuich van het Kremlin, de Oekraïense Krim afschrijft. Dat hij over een militaire veiligheidsgarantie voor de Baltische landen schamper zijn schouders ophaalt, kan een volgend succes worden voor de roofzuchtige kleine Tsaar.

Dit boek is dus niet bedoeld om te amuseren, maar om met argumenten te waarschuwen.

Ondanks het zwartgallige scenario, geldt voor de doorzetters: Veel leesplezier.

Hoofdstuk 1

Voorbereiding

Het weer is afschuwelijk.
Nu is dat in Polen geen uitzondering in november, maar dit jaar - 2020 - is het wel erg bar en boos.

De regen komt nu al drie weken met bakken tegelijk naar beneden en het grootste deel van ons tijdelijk kampement staat al net zo lang onder water. Nou is bar en boos mogelijk een wat overtrokken kwalificatie, maar wanneer het water vrijwel permanent de hele modderige appelplaats bedekt en blijkbaar geen reden heeft om zich terug te trekken, dan is die kwalificatie op zijn plaats.

Het kampement van de luchtverdedigingseenheid was oorspronkelijk gedacht om in één van de bossen bij Augustow in het uiterste noorden van Polen, dicht tegen de grens met Belarus, te worden ingericht, maar die locatie werd in november 2020 nog steeds ingenomen door verzorgingseenheden van de sinds juni van het vorig jaar in Litouwen gestationeerde Deense 2de Brigade die op het punt staat te worden afgelost door onze Nederlandse 43ste Gemechaniseerde brigade.

Het Duits-Nederlandse legerkorps, waar deze brigade toe behoort, heeft met dat NAVO-plan ingestemd.

Nederland, althans de regering, heeft namelijk positief gereageerd op het verzoek van de NAVO om een eenheid van brigadegrootte in Oost Europa te stationeren, en goedkeuring verkregen van het parlement. De reden daarvoor ligt voor de hand. Er is sinds 2014 een aanwijsbare toename van de dreiging door de Russische Federatie, zowel op politiek als militair gebied. De “haviken” waaronder veel topmilitairen en opmerkelijk genoeg, de leiding van de Russisch Orthodoxe Kerk uit Putin’s “inner circle” hebben het blijkbaar gewonnen van de gematigde, meer op samenwerking met het Westen, georiënteerde politici en miljardairs.

Oost-Europese landen zoals de Baltische staten, Polen, Roemenië en Bulgarije, die allemaal de hete adem van een hernieuwd imperialistisch Rusland in de nek voelen - na de ontwikkelingen in Oekraïne, Turkije en de VS - hebben de NAVO verzocht, nee, gesmeekt om hun oostelijke buitengrenzen te beschermen. Gevolgd door een toezegging van de organisatie die al in juli 2016 tijdens een vergadering van de NAVO-top in Warschau werd gedaan. De oorlog in Oekraïne is in 2017 afgerond nadat - na een gewelddadige revolutie en ontplooiing van Russische

troepen in Oost-Oekraïne na de beschuldiging dat Kiev commando-eenheden in het gebied had ingezet - de nieuwe pro-Russische regering van het land heeft ingestemd met alle eisen uit Moskou.

De NAVO heeft als gevolg van deze verkapte annexatie, besloten haar buitengrenzen met multinationale troepen te versterken om verdere verrassingen in de Baltische regio en Polen te voorkomen. Daartoe hebben diverse landen eenheden van brigadegrootte beschikbaar gesteld, voorafgestaan door speciale troepen van maximaal bataljonssterkte zoals luchtdoelartillerie, vuursteun en genie.

Inmiddels hadden de Russen laten weten dat zij niet onder de indruk zijn van de stationering van één of twee Amerikaanse brigades in het enorme gebied, en zelfs over de stationering van Duitse, Franse en Britse eenheden deden ze opmerkelijk nonchalant en hebben zonder ophouden hun strijdkrachten in de regio versterkt. In het Militair District West, met hoofdkwartier in Sint Petersburg en grenzend aan Estland, Letland en Litouwen, zijn meer dan 50.000 man, met als kern het 4de en 6de Legerkorps, gestationeerd. Terwijl in Oost Pruisen dat de Russen nogal voorbarig in 1945 hebben aangeduid als “Kaliningrad” en plotseling hebben omgetoverd in een Russische *oblast*², nog eens 40.000 man met als voornaamste eenheid het 8ste Legerkorps, gereedstaan.

De militaire situatie kan nauwelijks worden afgedaan met de verklaring dat de “NAVO de grenzen van Moedertje Rusland bedreigt” of “compensatie” zoekt voor het eventuele vertrek van Turkije uit de NAVO. Allereerst was er sinds 1991 een aanzienlijke afbouw van de NAVO-strijdkrachten in West Europa, met verminderingen van meer dan 40 % van de conventionele gevechtskracht, naast het opheffen van nucleaire (raket)eenheden. Bovendien was de meest dichtstbijzijnde Amerikaanse eenheid ergens in midden-Duitsland gestationeerd, dus nauwelijks een NAVO-dreiging aan de grenzen met Rusland. Daarnaast vertelden de regeringsleiders van de Baltische landen, dat wanneer je een boerderij bezit die omgeven is door agressieve sluipmoordenaars, en je wilt een Duitse Herder aanschaffen om jouw veiligheid te verbeteren, dit moeilijk als een “toename van de geweldsdreiging” kan worden uitgelegd.

---

² Provincie. Zonder enig overleg of discussie simpelweg geannexeerd en de overige geallieerden voor een “*fait accompli*” gesteld.

Desondanks een excuus voor de versterking van hun strijdkrachten³ die door Putin's Jozef-Goebbels-achtige propaganda-apparaat⁴ maar graag dagelijks wordt rondgebazuind. De NAVO is agressief en dus moet Rusland zich "verdedigen". Rusland is weliswaar Georgië en Oekraïne binnengevallen, en heeft daar substantiële delen van geannexeerd, maar dat was zuiver uit "zelfverdediging". Een reactie die Rusland was "opgedrongen". Eenzelfde kromme en misdadige logica die Hitler hanteerde toen hij Polen binnenviel in 1939.

Kapitein Fickweiler staat mismoedig te kijken naar de overstroomde appelplaats waar rondom heen de containers zijn geplaatst voor de voorlopige onderkomens van zijn (tijdelijke) en pas opgerichte eenheid, de 43ste zelfstandige luchtverdedigingsbatterij.⁵ Naast de containers staan, afgedekt door een paar zeilen, twee "FENNEK"s".

Wapendrager FENNEK met vurende STINGER

---

³ Anno 2016 was de gevechtskracht van het Russische Militaire District West al opgelopen tot 50.000 man en die in Oost Pruisen (Kaliningrad) tot 40.000 man (twee versterkte legerkorpsen).

⁴ 55 Savushkina Street, St Petersburg.

⁵ Een eenheid van circa 100 man, uitgerust met onder meer draagbare en op een gevechtsvoertuig geplaatste luchtverdedigingssystemen met een bereik tussen de 4 en 6 kilometer.

Bij de een heeft de versnellingsbak het begeven en bij de andere moet de startmotor worden vervangen. De hersteleenheid beschikt niet meer over voldoende reservedelen en de voertuigen moeten dus worden afgevoerd naar de naasthogere eenheid die in de omgeving van Warschau in leegstaande fabriekshallen is ondergebracht.

Dat belooft verdomme wat wanneer we strakjes, wat God verhoede, hier het verdedigend gevecht moeten gaan voeren, denkt Fickweiler. Het is eigenlijk te gek voor woorden dat de direct steunende hersteleenheid al na een maand zonder reservedelen zit. De wil om te repareren is groot en de monteurs verrichten werkelijk kunststukjes om zelfs defecte onderdelen desnoods met uit eigen zak betaalde onderdelen te vervangen. Monteurs met “gouden handjes” blijken zelfs in staat om sommige onderdelen zoals doorgebrande dynamo’s, met de nodige improvisatie te repareren.

Wanneer hij zich herinnert hoe deze eenheid tot stand is gekomen, gaan de haartjes op zijn armen en in zijn nek nog steeds overeind staan. De eenheid bestond zes maanden geleden nog niet en moest in allerijl uit de grond worden gestampt door de staf van de Koninklijke Landmacht. Om hals over kop een aanvaardbare afschrikking te bieden aan de luchtdreiging tegen de brigade.

Je moet als legerleiding maar durven!

Een ‘aanvaardbare afschrikking’!

Na de grote algemene uitverkoop van de Landmacht, die ook wel “reorganisatie” of nog bloemrijker “heroriëntatie” zoals dit vooral ter linkerzijde in het parlement werd genoemd, beschikt de 43ste brigade sinds 1991 niet meer over eigen luchtverdedigingsmiddelen.

Eveneens werden vanaf 1994 vijf zusterbatterijen en andere gevechts-ondersteunende eenheden van de andere - deels parate - brigades, uit de sterkte genomen. Een fraaie bureaucratische omschrijving van “opgedoekt”, doch daar zou het niet bij blijven.

Voor die niets ontziende kapitaalvernietiging zouden in een Afrikaanse bananenrepubliek de verantwoordelijke generaals eigenlijk voor jaren achter slot en grendel worden gezet of erger, maar dat is geen traditie in Nederland. Hier verschuilen de verantwoordelijke generaals zich maar al te graag achter de ruggen van ondeskundige en populistische ministers die ook alleen maar geïnteresseerd zijn in hun eigen carrière. Falende en incompetente politieke leiders krijgen de gelegenheid om stilzwijgend het ene na het andere goedbetaalde baantje te bemachtigen, waarbij zo min mogelijk misbaar moet worden gemaakt

om de situatie voor buitenstaanders (en dat zijn dus de Nederlandse belastingbetalers) zo veel mogelijk onzichtbaar te houden.

Prachtige kleurenreportages met goedogende blondines in veelkleurig gevechtspak, ge-“fotoshopped” zogenaamd ergens gefotografeerd in Afghanistan, moeten de burgers laten geloven dat de Koninklijke Landmacht haar mannetje en vrouwtje staat en overal ter wereld aan vredesoperaties haar steentje bijdraagt.

Zoals het volstrekt onbegrijpelijke deelnemen aan een vredesoperatie in Mali, een paar jaar geleden. Een dunbevolkt Afrikaans land waar Nederland zelfs in de verste verte geen enkele affiniteit mee had, maar politiek en publicitair kon daar gescoord worden. En waar Nederlandse soldaten hun leven offerden om volstrekt corrupte, middeleeuwse stamhoofden die de regering van het land vormden, miljonair te maken. Terwijl hun militaire opdracht nagenoeg zinloos was.

Het is een regelrechte schande, denkt Fickweiler, dat we met zulk een onbenul als verantwoordelijke minister van Defensie zijn opgescheept, want de laatste drie ministers hadden maximaal het inzicht van een majoor. En dan nog bij elkaar opgeteld.

Een dergelijke functie was kennelijk meer dan voldoende om sluitpost van elk kabinet te worden, en dan nog onder “toezicht” van de minister van Buitenlandse Zaken. Ook al geen zwaargewichten in de afgelopen jaren.

Bewindslieden die over mensenlevens beslisten onder het mom van VN-besluit of humanitaire noodzaak. Zoals een met de hakken over de sloot “afgestudeerd” Schoevers-meisje. Of een mislukte accountant waartegen inmiddels al een strafrechtelijke procedure was begonnen vanwege corruptie en witwaspraktijken, of een advocaat die lid was geweest van de “Groene Khmer” en al na vier maanden als volstrekt incompetent werd afgeserveerd door de minister-president.

En nu een ternauwernood afgestudeerde, voormalige docent van de Landbouwhogeschool in Wageningen, met evenveel affiniteit met Defensie als een blowende hippie uit de jaren zeventig van de vorige eeuw voor de politie, waardoor die blower al een paar keer in de publiciteit was gekomen.

Want wat is er voor politieke eer aan te behalen om de post van minister van Defensie te bezetten? Zelfs de dienststreizen leveren alleen maar pijnlijke foto’s op, doch zouden niet eens plaatsvinden zonder de mediameute mee te nemen.

Een ministerspost die voor ambitieuze en competente politici evenveel in trek was als tramconducteur op lijn zeven in Rotterdam.⁶

Je zult maar in een internationaal gezelschap verklaren dat je de Nederlandse minister of staatssecretaris van Defensie bent.

Of bent geweest? Dat zou de nodige hilariteit opleveren!

En wanneer de aangezochte politicus/politica dan toch door ambitie of zelfoverschatting overmeesterd werd, hoe zou hij of zij dan moeten knokken om in geval van nood enige gevechtskracht op de mat te krijgen, die ten minste nog in staat zou zijn een *minimale* afschrikking te bieden tegen een geharde, in aantallen overmachtige en technisch geavanceerde vijand.

De hoofdtak van onze Krijgsmacht, nota bene!

Wat deed hij eigenlijk nog bij de luchtverdediging? peinsde Fickweiler.

Daar was toch geen eer meer aan te behalen?

Dat is toch je reinste improvisatieprogramma geworden?

Want hoe zou een dergelijke nieuwe luchtverdedigingseenheid er dan uit moeten zien om effectief te zijn? Er was tijd noch geld beschikbaar om een gedegen organisatie van de grond te tillen en de eenheid moest dus worden samengesteld met spullen die waar dan ook voorhanden waren.

De staf van het luchtverdedigingscommando op de Peel had alle lucht- en landmacht-kennis en ervaring binnen de luchtverdediging bij elkaar geveegd om hiervoor een concept-structuur op papier te krijgen.

Op papier, wel te verstaan.

Want in werkelijkheid werd elk voorstel op de hogere niveaus onmiddellijk gestopt door het bekende antwoord:

“Onmogelijk! Geen fondsen!

Verzin een list!

Accepteer een operationeel risico!”

Dat zijn natuurlijk gemakkelijke doodoeners, maar uiteindelijk gaat het erom een eenheid bij elkaar te scharrelen, die een minimale bescherming kan bieden tegen het te verwachten luchtoverwicht. Althans, bij een verrassingsaanval en gelet op de inzetbaarheidspercentages van de Europese NAVO-landen.

Hoe zou een dergelijke grondgebonden eenheid eruit moeten zien?

---

⁶ Die lijn 7 is, samen met de gevechtskracht van de Koninklijke Landmacht, bij het grof vuil gezet. Weliswaar in een andere periode, maar bij dezelfde vuilnisbelt van overheidsbesluiten. Daar was blijkbaar nog plaats genoeg.

Wat was er aan geschikte luchtverdedigingsmiddelen voorhanden?

De enige mobiele eenheid die in aanmerking zou kunnen komen, was de 13de Luchtverdedigingsbatterij. Maar die was door inzet op drie verschillende locaties in de wereld, de afgelopen vier jaar, nauwelijks meer als coherente eenheid inzetbaar te noemen. Bij opdrachten in Libië en Jordanië was de batterij zwaar gesleten en daarna feitelijk niet meer operationeel.

Toen de behoefte aan luchtverdedigingsmaterieel voor de brigade werd geïnventariseerd, verklaarde de commandant van het 1ste Duits-Nederlandse Legerkorps, waartoe de 43ste gemechaniseerde brigade oorspronkelijk behoort, dat de Amerikanen drie vliegdekschepen in de Baltische Zee hadden gestationeerd, waaronder één vlak voor de Poolse kust die het stuk luchtverdediging op grote afstand voor haar rekening zou nemen.

Hoe moest dan de luchtverdediging van de brigade worden gerealiseerd? En hoe moest de gevechtskracht van een dergelijke nieuwe eenheid worden opgevoerd?

Niet alleen op papier.

Neen, welke opsporingsmiddelen en welke wapensystemen zouden bij elkaar moeten worden gebracht om de manoeuvre- en vuursteuneenheden van de brigade⁷ met beschikbare middelen zo goed mogelijk te beveiligen?

Welk materieel stond nog in de mobilisatiecomplexen ter beschikking?

En hoe was de kwaliteit daar van?

Waar moest het personeel voor die wapensystemen vandaan komen?

De 13de Batterij, de “moederbatterij”, was al een jaar of drie onderbemand. De dienstplicht werd weliswaar gereactiveerd in 2017, maar de nieuw ingestroomde kanonniers hadden nauwelijks kunnen oefenen onder operationele omstandigheden.

Bovendien lag de soldij van de vrijwillig dienende manschappen en kader uit de bekende bezuinigingsoverwegingen vóór beneden het minimumsalaris in de burgermaatschappij, dus de animo om als (tijdelijke) beroepsmilitair te dienen was navenant.

Er waren zelfs migranten op contract ingestroomd, die al lang blij waren met de minimale vergoeding en waarvoor als beloning zelfs een Nederlands paspoort in het vooruitzicht werd gesteld.

---

⁷ Twee gemechaniseerde infanteriebataljons (44ste Gemechaniseerde infanteriebataljon Johan Willem Friso en 45ste Gemechaniseerde infanteriebataljon Oranje Gelderland). Bovendien een Duits-Nederlands tankbataljon (*Panzerbataillon 414*)

Het reguliere Commando luchtverdediging, een paars monster dat de resten van de nog operationele luchtverdedigingsmiddelen van de Land- en Luchtmacht commandeerde,⁸ zou alle vragen moeten kunnen beantwoorden.

En dan bleven er nog een paar van die ietsiepietsie schijnbaar nietige, doch toch belangrijke zaken op te lossen:

Stel, je krijgt die club operationeel. Met voldoende materieel en personeel. Hoe zou in het buitenland de bevoorrading van die eenheid eruit moeten zien?

Welke ondersteunende eenheden waren in staat om het onderhoud en de reparaties van uitgevallen materieel op zich te nemen? De organieke 43ste Brigade-Herstelcompagnie was alleen uitgerust en opgeleid om het huidige materieel zoals de *FENNEK* en de *Mercedes* (vracht)voertuigen te repareren. Kennis, gereedschap en reservedelen om mobilisatiematerieel te onderhouden, zoals de *Landrover* en de *DAF* viertonner, waren niet voorhanden.

Waar moeten de reservedelen vandaan komen? Kopen? Leasen? Lenen? En natuurlijk is er nooit voldoende voorraad!

Waar moeten de aanvullende *STINGER* projectielen vandaan komen?

Er valt niet veel te stelen. Dus... kopen!

Maar dan komt het aloude, tot vervelens toe gebruikte argument: Geen geld!

Dan maar leasen! Van de Amerikanen die godzijldank nog wel voldoende voorraden hebben.

Het was duidelijk dat er als alternatief gebruik moest worden gemaakt van materieel dat na de opheffing van de luchtdoelartillerie was opgeslagen, maar in al die jaren nauwelijks opwaardering of verbeteringsmodificaties had ondergaan.

Met andere woorden, deze wapensystemen waren operationeel volledig verouderd en stelden zelfs geen fractie meer voor van de ooit trotse luchtverdedigingsorganisatie van het voormalige 1ste Legerkorps dat in de voorbije jaren tachtig ruimschoots de meest moderne en beste luchtverdedigingsmiddelen van de NAVO bezat.

Zelfs het beroepspersoneel van zo'n eenheid bestond deels uit goedwillende, maar intussen ietwat belegen kerninstructeurs uit deze legerkorpsperiode, aangevuld met opnieuw opgeroepen reservekader uit diezelfde periode, dat met een aantrekkelijk contract was overgehaald om, zagezegd tijdelijk, in de bestaande vacatures te voorzien.

---

⁸ 800 en 802 Squadron *Patriot* (KLu), 13de Luchtverdedigingsbatterij (KL).

Fickweiler kijkt bezorgd naar de nog altijd neerplenzende regenvlagen die het zicht beperken en de met grijze regenwolken volgestampte lucht, die niet direct de indruk maken snel te verdwijnen. Hij kijkt met het nodige wantrouwen naar de twee *FENNEK's*⁹ die naast elkaar in een grote plas water staan te wachten op betere tijden.

De brigade, denkt Fickweiler. Onze 43ste Gemechaniseerde brigade!

Een schim van de fantastische brigade waarbij hij eerder gediend had, de 41ste Pantserbrigade, die in de jaren tachtig op de legerplaatsen Langemannshof en Hohne op de Lüneburger Heide bij Bergen en op de legerplaats Seedorf in Noord Duitsland was gestationeerd.

---

⁹ Een met "*STINGER's*" (Geleide, zelf doelzoekende projectielen) bewapend, gepantserd wielvoertuig.

Hoofdstuk 2

De aanloop

Frickweiler herinnert zich nog goed de geheime stafvergadering die hij had bijgewoond, waarbij alle ondercommandanten van de brigade waren uitgenodigd.

Onder meer de zeer verbale commandant van het 44ste Gemechaniseerde Infanteriebataljon Johan Willem Friso; de overste Brûlures die met zijn bataljon deel uitmaakt van de 43ste Brigade. De overste liet duidelijk merken dat hij méér dan kritisch was over het gevoerde beleid en werd in alle vorige vergaderingen door de landmachtstaf met nauwelijks ingehouden woede behandeld vanwege zijn openlijke afkeer van het besluitvormingsproces dat er uiteindelijk toe had geleid dat de commandant landstrijdkrachten had ingestemd met het leveren van de 43ste Brigade voor de rol van brandweer in het noorden van Polen.

‘Jullie zijn allemaal stapelgek!’ was zijn openingsuitspraak in de beginfase van die eerdere vergadering in Den Haag. ‘Wie komt er nu op het onzalige idee om een incomplete en volledig uitgekleden eenheid van deze grootte naar Noord Polen te sturen?’

Hoe zit het met de logistiek? Heeft een van jullie omhoog gevallen bureaustrategen er wel eens aan gedacht dat die brigade, wanneer hij overigens heelhuids in Polen aankomt, ook verzorgd moet worden?’

De generaal had geantwoord: ‘Wanneer je denkt dat je die opdracht niet aankunt, overste, dan hebben we direct vijf vervangers voor jou.’

‘U mag dan wel generaal geworden zijn, maar met een dergelijke beslissing hebt u het probleem niet opgelost. Wanneer die vijf collega’s van mij al sowieso bereid zijn om dit soort zelfmoordopdrachten te aanvaarden, dan blijft het feit recht overeind staan, dat dit de grootste waanzin is die de bureautijgers hier op de “Frederik” bedacht hebben. En wanneer Jan Publiek geconfronteerd zal worden met dit achterlijke beleid, dan kunt u er van op aan dat de hele zaak zal gaan stinken als een open beerput.

Wat een farce! Op papier ziet alles er nog een beetje acceptabel uit.

Maar in de realiteit is de situatie absoluut niet te verantwoorden!

En met die krakkemikkige organisatie als de 43ste moeten we straks een eventuele aanval van het gecombineerde Russische en Belarussische leger opvangen? U hebt zojuist vol enthousiasme een paar stafkaarten van het operatiegebied laten zien, maar je hoeft nauwelijks de Hogere

Militaire Vorming te hebben afgerond om te zien dat het hele verhaal rammelt. Weet u eigenlijk al hoeveel “Slaven” daar bereid zijn om in ons brigadevak een directe aanval op Oost Pruisen te ondernemen en zo aansluiting te krijgen bij het moederland? Dat is dan officieel nog wel Belarus, maar na de dood van Lukashenko is zijn opvolger zelfs nog volgzamer geworden dan Alexander Lukashenko al was.

Dat is verdomme maar een oversteek van 65 kilometer! Een diepte van 65 kilometer! Voor een vertragend gevecht met twee brigades naast elkaar en bijna zonder tanks! Bovendien staan in Oost Pruisen ook nog eens twee Russische legerkorpsen gereed om ons in de rug aan te pakken.’

‘Ik voel er veel voor om u ter plekke van uw commando te ontheffen, overste’, was de kwade reactie van de generaal.

‘Dan zult u tegelijkertijd een andere commandant voor het 45ste Gemechaniseerde infanteriebataljon Oranje Gelderland moeten zoeken, generaal,’ merkte de overste Rorius fijntjes op, die zijn collega Brûlures niet in de steek wilde laten.

‘En wanneer u toch op zoek gaat naar geschikte commandanten, kijkt u dan tegelijkertijd ook even naar een nieuwe commandant van de luchtverdedigingsbatterij’, had Fickweiler aangevuld. ‘En wanneer er commandanten in de aanbieding zijn, dan ook maar meteen een andere voor mij,’ vulde de commandant van het geniebataljon, de overste Verhoeve, kwaad aan.

‘Een beetje respect heren. Zo gaat dat niet!’ had de chef Landmachtstaf gezegd.

Pantserinfanterievoertuig CV90

‘Respect? Respect?’ Had Brûlures geschreeuwd.

Mijn laatste beetje respect is al een jaar geleden volledig opgedroogd toen ik voor de zoveelste keer moest melden dat de helft van mijn CV90's niet inzetbaar was. Terwijl jullie verdomme besloten hebben om 100 stuks van die voertuigen aan Birma te verkopen. Aan Birma! Die daar dan vervolgens worden gebruikt om een volledig corrupt militair regime overeind te houden.

Respect? Voor wie? Laat me niet lachen!’

De brigadecommandant, een van de jongste en onlangs bevorderd tot generaal, die deze functie nog maar een week tevoren had overgenomen, zat er eigenlijk voor spek en bonen bij.

Vanwege de geheimhouding over dit onderwerp, was er van tevoren geen ruggespraak geweest. Hij luisterde dan ook met stijgende verbazing naar de discussie tussen zijn ondercommandanten in de rang van overste en majoor en een driesterrengeneraal, maar besloot wijselijk om geen partij te kiezen en zich niet te mengen in de woordenstrijd. Uiteindelijk wilde hij later nog wat carrière maken!

De plaatsvervangend Commandant Landstrijdkrachten greep snel in bij de voorlopig uitzichtloze aanvaring tussen de generaal en de commandanten van de aangewezen eenheden die deel zouden uitmaken van de versterkte brigade.

‘Laten we eerst gaan lunchen en na de lunch praten we verder, heren’, suste hij de aanwezigen.

‘De politiek heeft nu eenmaal besloten dat we een brigade gaan leveren voor de opdracht in Polen en wij hebben dat als gezagsgetrouwe militairen, gewoon uit te voeren. Of daarbij het politieke toetsingskader werd gehanteerd, doet niet ter zake, want dit gaat om een mogelijke gevechtsopdracht in NAVO-verband’, vulde zijn baas aan.

Maar Brûlures was nog niet uitgesproken.

‘Dat is geen geruststelling, generaal. Wie ontwerpt straks het bericht van overlijden van mijn gesneuvelde infanteristen? Dat zal hier op de staf moeten gebeuren, want jullie hebben toch tijd zat om hier jullie papieren oorlog te voeren. Jaren lang gelabbekakt en maar inleveren, opheffen en uitkleden. En dan komt er weer een politiek dwaallicht van de PVV, een onderkend lichtgewicht die nauwelijks het woord militair foutloos kan schrijven en die van mening is dat we het goede voorbeeld moeten geven door direct 50% van onze landmacht-gevechtskracht naar een volledig onbekend gebied te sturen, waar nauwelijks enige

voorbereiding is gedaan om onze mannen daar te huisvesten en te verzorgen, laat staan om het gevecht te voeren.'

'Dat is niet helemaal waar, Charles,' had de generaal geantwoord. 'Wij nemen straks de faciliteiten van de Deense brigade over, die alweer zes maanden in de buurt van Augustov gestationeerd is. Bovendien hebben de Polen toegezegd dat wij op hen kunnen terugvallen wanneer er op logistiek gebied onverwijld steun moet worden gegeven.

Het is per slot van zaken hún land.'

'Dat is inderdaad een voordeel, generaal, want ik kan me herinneren dat de vorige minister van Defensie, de NAVO *vorig jaar* al een toezegging had gedaan om een brigade te leveren.'

Vorig jaar!

De commandant van het 1ste Duits Nederlandse legerkorps, waartoe de brigade behoort, ging gelukkig dwarsliggen en de slimme Denen kwamen snel met een aanbod om direct een brigade te leveren, die nu wordt afgelost, anders hadden we er vorig jaar inderdaad voor álle logistieke huisvestingszaken alleen gestaan.'

Wij hebben weliswaar in 2016 al een infanteriecompagnie met de Duitsers meegestuurd. Doch in een totaál ander operatiegebied. Dat lag in het oosten van Litouwen en nu zijn we verdomme in Noord Polen en in zuid-Litouwen terechtgekomen. Dus opnieuw in een volstrekt onbekend terrein, waardoor de kennis van het terrein en de infrastructuur in oost-Litouwen van drie jaar geleden, ook waardeloos is geworden. En wat voor steun kunnen we van de Polen verwachten? Reparaties aan uitrustingsstukken? De Polen rijden zelf nog in verouderde Warschaupact gevechtsvoertuigen zoals de *BRT* en de *BMP*. En hun monteurs zouden dan aan onze *FENNEK's* en *Mercedes* voertuigen gaan sleutelen? Zonder reservedelen? Met niet-passend gereedschap? Kom nou, generaal, vertel toch niet telkens andere sprookjes!'

De bloeddruk van de generaal had inmiddels Olympische hoogten bereikt, maar hij werd door zijn chef-staf weerhouden van het geven van een woedende repliek.

Fickweiler herinnert zich dat de vergadering uiteen was gegaan. Na de lunch kwam de overste Brûlures niet opdagen. Hij had laten doorgeven dat hij zich voor de rest van de vergadering moest excuseren en voor een "dringende bespreking" terug moest naar Havelte. Hij zou wel reageren op de notulen van de vergadering. Na de lunch werd de vergadering zonder verdere incidenten voortgezet.